

Årsmöte med Grythyttan
16 mars 2014

Oban 14 år - 43%
Grythyttan Elegant 29 mån. - 55%
Grythyttan Double Wood 12 mån. - 55%
Grythyttan 23 mån. - 55%
Ardbeg Uigeadail - 54,2%
Grythyttan First Edition 3 år - 57,2%

Oj vad det stormade och vågorna gick höga på Torpa Pensionat när medlemmarna, ca tjugofem till antalet samlats söndagen den 16e mars för att höra Morgan Svensson Brand Manager, med viss hjälp av Mikael Skoglund Brand Ambassador båda hemmahörande på Grythyttan Whisky berätta om sin segling tur och retur mellan svenska Karlstad och Port Ellen på Islay i Skottland.

Resan företogs sommaren 2010 och tog fem veckor att genomföra med en 46 fots segelbåt och med 10 mans besättning, uppgjort i förväg var att fyra man skulle mönstra av på Islay och fyra nya mönstra på så totalt var fjorton man delaktiga under färden.

Det är omöjligt att göra Morgan och Mikael's skildring i så väl stillbild som filmsekvenser med ljud till någon som helst rättvisa med det skrivna ordet, man måste varit där och se glöden i deras ögon och hört entusiasmen i deras röster för att i någon mån förstå vad en segling av den här kalibern gör med människan.

Kortfattat gick resan från Karlstads Segelsällskap över Väneren till Vänersborg, Trollhättan och ned genom Göta älv. Kattegatt, runda Danska Skagen och ut i Skagerrak, ett kort strandhugg i Norska Farsund innan man påbörjade klivet västerut längs den femtioåttonde breddgraden mot Skottland.

Nordsjön var gropig och besättningens bard låg de två första dyggen med påse i gummibåten uppe på däck, man kommer in i golfströmmen och temperaturen stiger genast med fem, sex grader.

Den rutinerade sportfiskaren ombord som lovat vännerna färsk fisk till mer än en middag kämpade hårt men trots alla kända knep i boken och därtill några helt okända tick förblev tackel och krok sorgligt tomma, färden gick genom oljefälten där riggarna står lika tätt som kantareller i skogsgläntan en augustimorgon, vinden ökar och seglingen blir tämligen blöt, längre in mot skotska kusten ser de fiskebåtarna ta upp sina redskap och sätta kurs mot hamn, med radions hjälp ropar man upp och får tillstånd att anlöpa fiskehamn till skydd för storm och sjö, normalt är fritidsbåtar inte välkomna här.

När man hämtat kraft och vädret lugnat sig rundar man Kinnairds Head, av Fraserburgh ser man bara ett blått förråd, högländerna gör verkligen skäl för namnet, lodräta klippor stupar brant ned i havet och får det allra största fiskefartyg att se ut som en leksaksbåt, ny landkänning blir Lossiemouth vid stranden av Spay Bay, med buss tar sig besättningen både till Macallan och Glenfiddich.

In i Moray Firth till Inverness där besättningen ganska snart upptäckte den utmärkta puben Hotenany (med reservation för stavingen) och det skulle visa sig att en öl eller två var helt nödvändig medicin... att färdas på Caledonian Canal är inget latmansgöra.

Kanalen med sina sjöar som utgörs av Loch Dochfour, Loch Ness, Loch Oich och Loch Lochy har tio broar, fyra akvedukter och inte mindre än tjugonio slussar, alla handvevade, längs sin tio mil långa sträckning från Inverness i nordöstra högländerna till Corpach nära Fort William och Ben Nevis i sydost.

Väl ute på den långsmala Loch Ness tog vinden fart igen, i 25 meters motvind och mötande sjö fick dieselmotorn ombord visa vad den dög till.

I andra änden av Loch Ness ligger Fort Augustus där båt och manskap fick vila i väntan på slussning, besättningens speleman satt på däck med gitarr och vart efter kvällen led anslöt sig ytterligare två musiker med gitarr och fiol, skön musik skapades ombord till långt in på småtimmarna den natten.

Caledonian Canal avslutas från det här hållet med Neptunes Staircase, åtta på varandra fallande slussar vid Corpach innan man kan stäva ut i Loch Linnhe, passera Sound of Mull på styrbors hand och åter nå öppet vatten i Firth of Lorn, nu har båt och manskap nått sitt mål, de Inre Hybriderna men de han både råka ut för storm med nära nog trettio meter i byarna, hamna på torra land på grund av tidvattnet och kämpa mot strömmen 5 sjömil väster om Corryvreckan innan man kunde segla in i sundet mellan Jura och Islay.

Det här kanske låter eländigt för många men då kan jag berätta det alls inte var synd om besättningen som faktiskt tjuvfiskade hinkvis med fullmatade blåmusslor och smorde kråset med och även han ta bussen till Oban Destillery när man passerade.

Jag kan dock tänka mig att destillerierna på Islays ost och sydkust var en välkommen syn för våra sjöfarare, Bunnahabhain, Caol Ila, Ardbeg, Lagavulin, Laphroaig och Port Ellen som i alla fall har siluetten av ett destilleri kvar.

Målet var nått och välbehövlig vila och besök på en rad av öns pannor förlänades de svenska sjömännen, nämnas ska väl den vänliga fiskaren som bjöd på prima skaldjur och hans säl i Port Ellens hamn, måste säga att jag aldrig sett en vild säl äta ur handen förut...

Som jag nämnde inledningsvis var det delvis vaktombyte här på Islay, fyra man mönstrar på och fyra går av å jag tror jag gör dem följe för även om Morgan och Mikael fortsatte sin skildring i samma sträckning tillbaka till Karlstad igen så tar jag mig an glasen framför oss på bordet i stället.

Glas nr 1, Oban 14år nr 467, 43 procent, lagrad på bourbonfat, fatet kommer i smaken liksom en fruktig citruston, med en tydlig rökighet och det klassiska stänket av havssalt i eftersmaken, typiskt för regionen, destilleriet grundades 1793 då staden Oban trots sin blygsamma storlek var huvudstad i västra högländerna och porten ut till öarna.

Den lätt överdådigt utsmyckade bebyggelsen höjer sig i terrasser från havet stilblandningen är brokig, för hundra år sedan gav skottarna gärna sina hus en nygotisk piff som samsas med flamländska och elisabetanska detaljer.

Högst upp ligger stadens märkligaste byggnad, en sekelskifteskopia av Colosseum i Rom.

Den uppfördes som ett familjemonument av den förmögne bankmannen McCaig, vägen dit upp är slingrande och trappstegen många kunde våra besättningsmän vittna om.

Glas nr 2, Grythyttan orökt malt lagrat på sherryfat 29 månaders fatprov 55 procent.

Glas nr 3, Grythyttan Double Wood, rökt malt 16ppm, lagrad 12 månader på svensk ek och 14 månader på sherryfat fatprov 55 procent.

Glas nr 4, Grythyttan rökt malt 50ppm lagrad på svensk ek 23 månader fatprov 55 procent.

Glas nr 5, Ardbeg Uigeadail nr 10407, 54,2 procent Cask Strength, lanserad 2004 och namngiven efter destilleriets vattentäckt, lagrad till större del på bourbonfat men även på äldre sherryfat.

En mycket väl avvägd smak av torkad frukt, choklad, tjärpastill, sälta, tång och en påtagligt rökig karaktär.

Ja... jag har ju skrivit om Ardbeg i tidigare referat så ni värderade läsare kan ju redan allt om dessa pannor, hur som helst en förträfflig Whisky.

Glas nr 6, Grythyttan First Edition orökt malt lagrad på Olorosofat 57,2 procent.

Grythyttans fatprover redovisade ovan har stor potential, det råder absolut ingen tvekan om att de är på rätt väg, jag tycker om greppet att ha dem på 55 respektive 57,2 procent och sedan låta var och en vattna efter smak och sinnelag, den avslutande omröstningen gav segern till glas nr 3 hårfint framför glas nr 4.

Riktigt roligt att få prova deras produktion så här långt å kanske lite tråkigt att vi inte skall få behålla dem i Sverige, för det blev i Whiskysammanhang en kort historia.

Den 1a november 2010 fylldes det första fatet med blivande Grythyttan single malt, exakt tre år senare den 1a november 2013 fylls det sista fatet, det var elegantreceptet med svensk malt, jäst och ek och med det upphörde produktionen på lantgården i Lillkyrka utanför Örebro.

Bolaget Longship Distillery Ltd är bildat och blir ett helägt dotterbolag till Grythyttan Whisky AB, med säte på Orkney öarna, här skall man nu producera framtida tappningar med hopp om bättre förutsättningar och ett lättare insteg på den internationella marknaden.

Visst känns det som ett självklart steg om man nu skall till Skottland att välja Orkney som var Dansk Norskt i fem-hundra år och med skandinaviska ättlingar, innevånarna där är fortfarande främmande för den gäliska kulturen än i dag trots att de hamnade under Skotsk överhöghet och flagga redan 1468.

Kung Kristian I av Danmark lämnade Orkney och Shetlandsöarna i pant för hemgiften då hans dotter vigdes vid Jakob III av Skottland.

Idag är Highland Park det nordligast belägna destilleriet med en marginal av 700 meter till Scapa Destillery... vi får väl se var Longship Destillery kommer att husera.

Det var en jättetrevlig kväll och jag hoppas att inte bara jag som fritidsseglare med drömmar om de stora båtarna och de djupa vattnen hade behållning av reseskildringen...

Innan vi skildes från Morgan och Mikael fick vi förfrågan om vi ville bli associerad vänförening med Grythyttan Whisky, Longship destillery... vi behövde ingen längre betänketid, de e klart vi vill...

Referat: Anders Svantesson

Foto & Layout: Sten Benje